

[https://doi.org/10.31891/2308-4081/2024-14\(1\)-7](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2024-14(1)-7)

Кандидат педагогічних наук, доцент, **АЛІНА ВОЄВОДА**
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, Україна
E-mail: yoevalina@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1844-6759>

ДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ІЗРАЇЛЮ

АНОТАЦІЯ

У статті представлено результати аналізу проблеми стану впровадження дуального навчання в системі вищої освіти Ізраїлю. Установлено, що впродовж останніх років зростають тенденції до розширення галузей, в яких застосовуються дуальність навчання, зокрема й у багаторівневих системах неперервної педагогічної освіти. У закладах вищої педагогічної освіти Ізраїлю створюють умови для різних моделей підготовки учителів: основної, додаткової, паралельної та індивідуальної.

У процесі дослідження виявлено, що нині є специфічні чинники, які суттєво впливають на розуміння дуальної форми навчання в контексті ізраїльських реалій. В Ізраїлі дуальну форму навчання розглядають як одну з ключових моделей професійної освіти, яка включає зв'язок із підприємствами, поєднання теоретичного та практичного навчання, а також підготовку студентів до реальних вимог ринку праці. В Ізраїлі існують програми, спеціально розроблені для дорослих, які сприяють отриманню професійних сертифікатів, що видаються Міністерством соціальної політики. Вагомими є державні програми з метою підвищення рівня зайнятості серед фахівців, які перекваліфікуються (центри консультування з професійної кар'єри, семінари з технологій працевлаштування, спільні дослідження з роботодавцями з метою ідентифікації актуальних професій та кваліфікацій та підтримка провайдерів, які надають відповідні освітні послуги).

Сукупність методів теоретичного дослідження стану впровадження дуального навчання в системі вищої педагогічної освіти Ізраїлю сприяють визначенню основних тенденцій її розвитку в ХХІ столітті, зокрема дотримання стандартів забезпечення якості освіти. Зроблено висновок, що значним здобутком системи освіти Ізраїлю є моделі, які забезпечують продуктивну зайнятість майбутніх фахівців та релевантність їх кваліфікації вимогам ринку праці. Загалом можна констатувати, що практичний досвід Ізраїлю з реалізації дуального навчання в системі педагогічної освіти можна використовувати в Україні для реалізації стратегічних цілей забезпечення якості підготовки майбутніх учителів.

Ключові слова: вища освіта, дуальна освіта, дуальна форма навчання, Ізраїль, педагогічна освіта, підготовка вчителя.

DUAL LEARNING IN TEACHER EDUCATION IN ISRAEL

ABSTRACT

The article presents the results of the analysis of the problem of dual education implementation in higher education of Israel. It is that in recent years there have been taking place growing trends towards expanding the areas in which dual learning is used,

including multi-level systems of continuing teacher education. Israeli higher education institutions create conditions for different models of teacher training: basic, additional, parallel and individual.

The study found that there are specific factors that significantly affect the understanding of the dual form of education in the context of Israeli realities. In Israel, dual education is considered as one of the key models of vocational education, which includes cooperation with enterprises, a combination of theoretical and practical training, and preparation of students for the real requirements of the labor market. In Israel, there are programs specifically designed for adults that facilitate obtaining professional certificates issued by the Ministry of Social Policy. Government programs aimed at increasing the employment rate among retrained professionals are also important (career counseling centers, seminars on employment technologies, joint research with employers to identify relevant professions and qualifications, and support for providers of relevant educational services).

A set of methods of theoretical research into the state of dual education implementation in the system of higher pedagogical education in Israel contribute to the identification of the main trends of its development in the 21st century, in particular, compliance with the standards of education quality assurance. It is concluded that a significant achievement of the Israeli education system is the models that ensure productive employment of future specialists and the relevance of their qualifications to the requirements of the labor market. In general, it can be stated that the practical experience of Israel in implementing dual education in the system of teacher education can be used in Ukraine to achieve the strategic goals of ensuring the quality of future teachers' training.

Keywords: *higher education, dual education, dual form of education, Israel, teacher education, teacher training.*

ВСТУП

Процеси інтеграції, глобалізації та швидкі зміни у світі мають значний вплив на розвиток освіти як в Україні, так і в інших країнах. Це вимагає більш глибокого аналізу освітніх систем. На думку європейських учених, сучасна система освіти має відображати специфіку та ідентичність окремих країн, а також бути універсальною для підготовки молоді до вирішення різноманітних проблем. Це сприятиме створенню гармонійно розвиненої глобальної спільноти, яка протистоятиме сучасним викликам.

Удосконалення якості педагогічної освіти виступає як один із ключових пріоритетів у реформуванні освітніх систем у багатьох країнах. Україна та Ізраїль в основі розбудови власних держав обрали гуманістичні цінності розвитку суспільства, що відображаються в пріоритеті свободи, відповідальності та особистісного розвитку людини, зокрема акцентуючи увагу на таких рисах, як самостійність, ініціативність та здатність до самовираження у професійній сфері. Тому вагомі досягнення Ізраїлю в освітній галузі викликають непересічну цікавість науковців до реформування системи освіти цієї країни. В Ізраїлі нині докладають багато зусиль, аби стандарти навчання в країні відповідали сучасним трендам у педагогіці, а саме: урахування гендерної рівності, гуманізації освіти, підвищення якості вивчення наукових та технічних предметів (зокрема, акцентується увага на STEM-напрямах), а також підвищення соціального статусу вчителів. Значним здобутком системи підготовки учителів в Ізраїлі, на нашу думку, є моделі, які забезпечують дуальність педагогічної освіти та продуктивну зайнятість майбутніх учителів. Проблеми сьогодення, які притаманні українській освіті та ринку праці, зумовлюють необхідність упровадження дуальної форми навчання в нашій країні.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження полягає у вивченні інноваційного досвіду елементів дуального навчання в системі підготовки учителів математики в Ізраїлі, визначенні можливостей адаптації ізраїльського досвіду в процесі модернізації педагогічної освіти України.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Упровадження дуальної освіти в професійну підготовку майбутніх фахівців, зокрема й учителів, в Україні регламентує цілий ряд нормативних документів і законодавчих актів, а саме: Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року (з подальшими змінами і доповненнями); Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року (з подальшими змінами і доповненнями); Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 6 червня 2019 року (з подальшими змінами і доповненнями); розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» від 19 вересня 2018 року № 660-р; наказ Міністерства освіти і науки України «Про впровадження елементів дуальної форми навчання у підготовку кваліфікованих робітників» від 23 червня 2017 року № 916 тощо. Розроблено та затверджено Положення про дуальну форму професійної (професійно-технічної) освіти (Кабінет Міністрів України, 2019) та проект Положення про дуальну форму навчання у закладах вищої та професійної освіти.

Українські вчені (М. Ажажа, В. Андрущенко, Р. Гуревич, В. Кремень, К. Левківський, В. Луговий, Н. Обушна, І. Семенець-Орлова, Ю. Сурмін, В. Федотова та ін.) досліджують різні аспекти дуальної освіти, зокрема: значення та місце освіти для розвитку науки та виробництва; взаємодію науки, освіти та промислового виробництва; питання інноваційної діяльності, механізми державного управління освітнім процесом тощо. Згідно з законом України «Про вищу освіту», дуальна форма здобуття вищої освіти – це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору (Закон України «Про вищу освіту», 2014; Закон України «Про освіту», 2017). Таким чином, в Україні дуальна форма здобуття вищої освіти передбачає освітню програму, яка на формальній основі об'єднує академічне навчання з практичною роботою в роботодавця, який є стейкхолдером цієї освітньої програми.

У жовтні 2019 року в закладах професійної передвищої та вищої освіти стартував пілотний проект з підготовки за дуальною формою здобуття освіти, розрахований на 2019–2023 рр. З 2019 року учасниками проекту стали 27 закладів вищої освіти, 17 закладів фахової передвищої освіти та 198 підприємств-партнерів. У 2021 році до проекту долучилися ще 40 закладів вищої освіти, 13 закладів фахової передвищої освіти та 381 підприємство-партнер.

Незважаючи на наявність досліджень проблеми впровадження дуальної освіти в українському освітньому середовищі, механізми співпраці стейкхолдерів з освітніми закладами щодо участі в практичній підготовці фахівців потребують подальшого вивчення. Цікавим у цьому контексті є саме досвід Ізраїлю.

Для реалізації поставленої мети використано комплекс взаємопов'язаних методів: бібліографічний аналіз, порівняння й узагальнення; структурно-функціональний аналіз; пошуковий – для виявлення раціонального та корисного досвіду в наукових розробках та практиці ізраїльського досвіду професійної підготовки вчителів, який можна адаптувати до контексту освітніх реформ в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У 80–90-х роках минулого століття в Ізраїлі відбувся початок перебудови системи вищої освіти, зокрема і педагогічної. Вона була викликана, насамперед, потребою в подоланні суперечностей між вимогами, які висувало суспільство до вчителя і недостатнім рівнем його фахової підготовки; в оновленні змісту вищої освіти у зв'язку зі збільшенням обсягів інформації. У зв'язку з цим, ізраїльським Кнесетом (Парламентом Ізраїлю) у 1992 році було прийнято «Закон про вищу освіту», в якому подано основні напрями реформування системи вищої освіти Ізраїлю, зокрема й педагогічної:

- створення державно-регіональної системи вищої освіти;
- розробка і впровадження стандартів вищої освіти;
- реалізація ідей поетапної підготовки педагогічних кадрів;
- введення підготовки фахівців-педагогів інтегративного профілю за спеціальностями: педагог-технолог, соціальний педагог-психолог, педагог-організатор освіти, педагог-реабілітолог;
- інтеграція академічної загальнонаукової підготовки студентів з професійно-педагогічною, як паралельні структури освіти (Воевода та ін., 2022).

Наразі в Ізраїлі налічується близько 70 закладів вищої освіти, які класифікують на три великі групи (Israel Council for Higher Education, 2022):

- університети та інститути, у яких студенти можуть здобувати три академічні ступені: перший – бакалавр (3–4 роки навчання) – бакалавр мистецтва BA (Bachelor of Arts), бакалавр наук BSc (Bachelor of Science), бакалавр технології BTech (Bachelor of Technology); другий – магістр – MA (MSc) (1–2 р.); третій – доктор філософії – PhD (2–3 р.);
- педагогічні коледжі з програмами бакалаврату (бакалавр освіти BEd або бакалавр наук BSc) та магістратури MA (MSc);
- академічні та регіональні коледжі з програмами бакалаврату.

Майже половина (49 %) дорослого населення Ізраїлю у віці 25–64 років мають вищу освіту, що значно перевищує середній показник по ОЕСР (Організації економічного співробітництва та розвитку), який становить 35 %, і є третім найвищим показником серед усіх країн ОЕСР (Israel, 2023).

Серед осіб у віці від 31 до 34 років частка тих, хто має перший (бакалаврський) та другий (магістерський) ступені вищої освіти майже подвоїлася, збільшившись із 22 % до 40 % у період із 1995 до 2011 року. Нині цей показник став ще вищим (на рівні 49 %). У той час як кількість студентів в університетах майже не збільшилася, кількість академічних коледжів (і, відповідно, студентів у них) зросла майже з нуля на початку 1990-х років до 58 коледжів нині, які стали найбільшим компонентом системи вищої освіти Ізраїлю.

Середній вік єврейських студентів на першому курсі закладів вищої освіти у 2022 році становив 24,5 років (Central Bureau of Statistics, 2022). Це пов'язано з тим, що чоловіки і жінки, починаючи з 18 років, служать в Армії оборони Ізраїлю (чоловіки трохи менше трьох років, а жінки – два роки). В Армії оборони Ізраїлю багато людей здобувають навички, які можна застосувати в цивільному житті, і завдяки ініціативі Національної економічної ради ці навички тепер сертифіковано (Ministry of Economy, 2016). Після звільнення з армії молоді люди отримують професійну орієнтацію і фінансову допомогу, яка може бути використана для подальшого навчання та освіти. Ці чинники суттєво впливають на розуміння дуальної форми навчання в контексті ізраїльських реалій. В Ізраїлі дуальну форму навчання розглядають як одну з

ключових моделей професійної освіти, яка включає зв'язок із підприємствами, поєднання теоретичного та практичного навчання, а також підготовку студентів до реальних вимог ринку праці.

Наведемо кілька прикладів реалізації дуальної форми навчання в Ізраїлі:

1. Програма «MAMRAM», яка діє в межах Армії оборони Ізраїлю. Вона надає студентам можливість здобути освіту в галузі комп'ютерних та інформаційних технологій. Студенти навчаються в технологічних центрах АОІ та отримують практичний досвід у реальних військових проектах, що підвищує їх кваліфікацію та шанси на успішне працевлаштування у високотехнологічній галузі (Ласер, 2017).

2. Програма «Atidim», яка реалізується університетами та технологічними коледжами Ізраїлю спільно з технологічними компаніями з метою підготовки молоді до кар'єри в галузі інженерії, комп'ютерних наук та інших STEM-спеціальностях. Студенти отримують теоретичні знання на лекціях в університетах та коледжах, а також практичний досвід на робочих місцях в технологічних компаніях (Atidim in IDF ATIDIM Be realistic. Dream, 2023).

Більшість студентів на програмах перебуває під егідою MLWSS (Міністерства соціальної політики) для тих, хто навчається на програмах у дорослому віці; невелика частина перебуває під егідою Міністерства освіти (для тих, хто вступає на програми одразу після школи) (Kuczera et al., 2018). Діють також короткострокові програми післясередньої освіти тривалістю 2 роки денної та 3 роки заочної форми навчання. Програма включає різноманітні технічні предмети, зокрема механіку, цивільне будівництво тощо. Більшість слухачів MLWSS – це особи віком від двадцяти років, які пройшли військову службу. 47 % з них працюють (а отже, навчаються з неповним робочим днем у вечірній час). Зазвичай для вступу на програму потрібен частковий багрут; як альтернатива, вони можуть пройти підготовчі курси, щоб покращити свої знання з математики, англійської мови та івриту до необхідного рівня (Ben Rabi & King, 2013). Практичні інженерно-технічні програми, що пропонують у 60 технічних коледжах по всій країні, ведуть до складання національних іспитів та отримання національної кваліфікації.

В Ізраїлі існують програми, спеціально розроблені для дорослих, які сприяють отриманню професійних сертифікатів, що видаються Міністерством соціальної політики. До них відносять курси, організовані та фінансовані Міністерством, а також приватні курси, що фінансуються фізичними особами, але готують до отримання формальної кваліфікації (King J., 2017). Навчання для дорослих можуть також пропонувати інші міністерства (табл. 1).

Таблиця 1

Участь різних міністерств у підготовці фахівців (дані 2017 р.)

Назва міністерства	Тривалість програми	Кількість	
		програм	слухачів
Міністерство здоров'я	Від 7,5 місяців до 2,5 років	6	233
Міністерство Алії та інтеграції	Від 3 до 10 місяців	4	100
Міністерство національної інфраструктур, енергетики та водних ресурсів	Від 18 до 2700 год	8	602
Міністерство туризму	Від 450 до 650 год.	3	558
Міністерство оборони	Від 6 до 10 місяців	3	85

Основні програми для дорослих включають навчання на робочому місці та програму «Новий старт». Заняття на робочому місці дозволяє роботодавцям пропонувати спеціалізовані курси для груп шукачів роботи за професіями, що користуються попитом. Практична частина навчання відбувається на робочому місці, а теоретичні заняття проводяться в акредитованому закладі освіти. Роботодавці отримують кошти на навчання та дотацію за працевлаштування працівників із груп населення, які мають спеціальні пільги. Курси тривають в середньому 650 годин. Ця програма стартувала як пілотна у 2020 (Rabi, 2020). У межах програми «Новий старт» роботодавці мають право на отримання двох видів допомоги від MLWSS (Міністерства соціальної політики): часткове фінансування заробітної плати працівника під час періоду навчання та часткове фінансування заробітної плати наставника. Навчання триває до 3 місяців (з можливістю продовження). Підсумкового іспиту не передбачено (Kuczera et al., 2018).

Ці приклади ілюструють різноманітність і успішність дуальної форми навчання в Ізраїлі, де співпраця між навчальними закладами та підприємствами допомагає студентам здобути якісну освіту та практичний досвід, необхідні для успішної кар'єри.

Учителів в Ізраїлі готують у навчальних закладах вищої освіти: в університетах для викладання в старшій школі або в педагогічних коледжах для викладання в дошкільних закладах освіти, початковій і середній школах. Нині у трьох секторах, а саме: державна світська, державна релігійна та арабська освіта – функціонує 21 педагогічний коледж.

Після закінчення педагогічного коледжу за програмою підготовки бакалавра наук BSc (Bachelor of Science) випускники можуть викладати математику лише на рівні трьох або чотирьох навчальних одиниць. Для викладання на рівні п'яти навчальних одиниць необхідно отримати ступінь вищої освіти магістра MA (MSc).

Програма педагогічної освіти в даний час базується на двох моделях (Adler et al. 2001): послідовній та інтегративній.

В університетах здебільшого практикується послідовна модель, яка включає три роки навчання для отримання ступеня бакалавра BA або бакалавра BSc з однієї з дисциплін, запропонованих університетом. Після цього ще вісімнадцять місяців здійснюється підготовка вчителів у педагогічній школі університету. Ця сертифікатна програма зазвичай включає як теоретичні навчальні дослідження, так і практичну підготовку у великому обсязі.

Педагогічні коледжі працюють відповідно до інтегративної моделі, за якою поєднуються освіта вчителів і дисциплінарні дослідження. Ця програма знаходиться під пильним наглядом Міністерства освіти. Наприкінці навчання за програмою студент отримує ступінь BEd, а також свідоцтво про навчання.

Ізраїльські освітні коледжі пропонують навчальну програму з трьох частин, що включає предметні курси, педагогіку та практичний досвід. Крім того, практичний досвід орієнтований на партнерство та фокусується на більш тісних стосунках між коледжами та школами.

Нині в педагогічній освіті Ізраїлю домінують два підходи. Один із них виступає за створення стандартів у викладанні та плануванні навчальних програм і відомий як програма професіоналізації педагогічної освіти (Darling-Hammond et al., 2014; Cochran-Smith and Fries, 2021). Цей підхід відображає значні зусилля, спрямовані на впровадження системних методів у педагогічну освіту, і ґрунтується

на встановленні високих стандартів для підготовки вчителів та надання ліцензій на викладацьку діяльність. Вона узгоджується з позицією Ізраїлю, згідно з якою викладання – це практично-рефлексивний досвід і безперервний процес навчання на робочому місці, який передбачає зв'язок між теоретичними знаннями і практичними навичками з плином часу (Margolin and Ezer, 2003; Hiebert et al., 2002; Moore, 2004).

Останнім часом в ізраїльській освіті проголошуються ідеї, що професійний розвиток педагогів є успішним тоді, коли він довгостроковий, здійснюється не лише теоретично, а й пов'язаний із програмою, яка передбачає значну кількість годин для практики студентів у школах (Margolin and Ezer, 2023; Hiebert et al., 2002). Таким чином здійснюється партнерський підхід, який ґрунтується на розвитку «спільного партнерства між викладачами педагогічних навчальних закладів і вчителями шкіл, які поділяють відповідальність за підготовку майбутніх учителів» (Mevorach & Ezer, 2010).

У зв'язку з цим роль школи змінилася і охоплює нові методи викладання, самоосвіти учителів та постійний професійний розвиток для всіх учасників в рамках співпраці між університетом і школою. Ізраїльські вчені Марголін і Зелермаєр (Margolin & Zellermaier, 2015) описують модель участі шкіл, університетів і коледжів для створення спільної культури і рекомендують модель освіти, згідно з якою підготовка вчителів здійснюється методом від практичного до теоретичного, із залученням фахівців на місцях і викладачів навчального закладу.

Другий підхід до педагогічної освіти – це дерегуляція підготовки вчителів. (Cochran-Smith & Fries, 2021). Такий підхід позиціонує вчителя як харизматичного суб'єкта (Moore, 2004) і наголошує, що якісне викладання не є питанням освіти та підготовки, а швидше пов'язане з особистістю та внутрішніми якостями вчителя. В Ізраїлі фахівцям у сфері високих технологій і науки, які втратили роботу, пропонують шестимісячні курси з підготовки вчителів англійської мови (ESL), природничих наук і математики. Цей підхід є результатом економічної кризи і відповіддю на потребу у викладачах англійської мови, природничих наук та математики. Відповідно до державної політики, ця підготовка повинна проводитися в педагогічних коледжах.

В країні існує тісний зв'язок навчальних закладів з галузевими асоціаціями та компаніями (industry-link model). Створення та підтримка на державному рівні професійних співтовариств, які сповідують практико-орієнтоване навчання (наприклад, MakerSpace – ресурс, який дає змогу вчителям та учням отримати доступ до інформації та досвіду реалізації проєктів, банку даних проєктів, консультації професійної спільноти, ознайомитись із кращими практиками реалізації проєктів) сприяє ефективності дуального навчання. Також має місце постійний професійний розвиток педагогів (PISGA – мережа для підвищення кваліфікації учителів; неперервний розвиток всередині навчального закладу – взаємне навчання педагогів – peer learning; обмін досвідом, робота за секціями, ментори для новачків).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Отже, значним здобутком системи освіти Ізраїлю, з нашої точки зору, є моделі, які забезпечують продуктивну зайнятість майбутніх фахівців і релевантність їх кваліфікації вимогам ринку праці. В Ізраїлі постійно здійснюються дослідження поточних та перспективних потреб ринку праці, аналіз актуальних компетентностей, дуальність навчання та навчання на виробництві, практико орієнтована підготовка учнів тощо. Вагомими є державні програми з метою підвищення рівня зайнятості серед фахівців, які перекваліфікуються (центри консультування з професійної

кар'єри, семінари з технологій працевлаштування, спільні дослідження з роботодавцями з метою ідентифікації актуальних професій та кваліфікацій та підтримка провайдерів, які надають відповідні освітні послуги).

Загалом можна констатувати, що практичний досвід Ізраїлю з реалізації дуального навчання в системі педагогічної освіти варто використовувати в Україні для реалізації стратегічних цілей забезпечення якості підготовки майбутніх учителів.

У колі наших інтересів – вивчення підготовки майбутніх учителів математики в системі вищої освіти Ізраїлю, тому подальші компаративні розвідки будуть спрямовані на визначення загальних, специфічних і національних підходів до підготовки вчителів математики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воєвода, А. Л., Матяш, О. І., & Михайленко, Л. Ф. (2022). Трансформаційні процеси у нормативно-правових засадах розбудови системи педагогічної освіти Ізраїлю. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021, 64, 233 -242.
2. Закон України «Про вищу освіту» (2014). https://zakononline.com.ua/documents/show/357262__552664.
3. Закон України «Про освіту» (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Ласер Е. (2017). *Розвиток інноваційної економіки в умовах військового конфлікту*. [https://dan-it.com.ua/uk/blog/rozvitok-innovacijnoyi-ekonomiki-v-umovah-vijskovogo-konfliktu/](https://dan-it.com.ua/uk/blog/rozvitok-innovacijnoyi-ekonomiki-v-umovah-vijskovogo-vijskovogo-konfliktu/)
5. Atidim in IDF. ATIDIM (2023). *Be realistic. Dream* <https://atidimidf.co.il/wp-content/uploads/2023/08/%D7%97%D7%95%D7%91%D7%A8%D7%AA-%D7%9C%D7%93%D7%A4%D7%95%D7%A1-%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA-/compressed.pdf>
6. Adler, H., Ariav, T., Dar, H., & Kfir, D. (2001). *Chinuch tov perusho morim tovim, ktav emda al shipur kuach adam be'hora'a* [Good education means good teachers: Position paper on improving teaching personnel]. Jerusalem: The Center for the Study of Social Policy in Israel
7. Ben Rabi, D., & King, D. T. (2013). Apprenticeship and Work-based Learning in Israel. *OECD Education Working Papers*, No. 105, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/5jxvd5rk3tnx-en>.
8. Cochran-Smith, M., & Fries, M. K. (2021). Sticks, stones, and ideology: the discourse of reform in teacher education. *Educational Researcher*, 30(8), 3- 15.
9. Central Bureau of Statistics (2022). *Projections for Israel population until 2065. Tables and diagrams*. https://www.inss.org.il/strategic_assessment/israeli-demographics/
10. Darling-Hammond, L., Zielezinski, M., & Goldman, S. (2014). *Using Technology to Support At-Risk Students' Learning*. Stanford Center for Opportunity Policy in Education. <https://edpolicy.stanford.edu/sites/default/files/scope-pub-using-technology-report.pdf>.
11. Israel Council for Higher Education. (2022). Institutions. <https://che.org.il/en/institutions/>.
12. Israel (2023). *Education at a Glance 2023: OECD Iicators*, OECD Publishing, Paris. <https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/>
13. Hiebert, J., Gallimore, R., & Stigler, J. W. (2002). A knowledge base for the teaching profession: What would it look like and how can we get one? *Educational Researcher*, 31(5), 3-15.

14. Kuczera, M., Bastianić, T., & Field, S. (2018). *Apprenticeship and Vocational Education and Training in Israel*. *OECD Reviews of Vocational Education and Training*. <https://www.oecd.org/israel/apprenticeship-and-vocational-education-and-training-in-israel-9789264302051-en.htm>
15. King, J. (2017). *The Involvement of Five Ministries in Training for the Labour Market*, prepared by Myers-JDC-Brookdale Institute at the request of the Ministry of Labour, Social Affairs and Social Services
16. Margolin, I., & Ezer, H. (2023). The emergence of a teacher educators' learning community: Open and hidden discourse. *Scholar-Practitioner Quarterly*, 2(1), 61-78.
17. Margolin, I., & Zellermayer, M. (2015). *Beguf rishon: Amitut michlala sade [A partnership between college and schools]*. Tel Aviv: Mofet Institute and Levinsky College of Education.
18. Ministry of Economy (2016). *Israel Innovation Authority Report, Ministry of Economy, Jerusalem*. *OECD (2018a), OECD Economic Surveys: Israel 2018, OECD Publishing, Paris*. http://dx.doi.org/10.1787/eeco_surveys-isr-2018-en.
19. Mevorach, M., & Ezer, H. (2010). The Importance of Change: Changes at a Teacher Education College in Israel-Declared and Perceived Aspect.s. *International Journal of Education Policy and Leadership*, 5(1), <http://www.ijepl.org>
20. Moore, A. (2004). *The good teacher: Dominant discourses in teaching and teacher education*. London: Routledge Falmer. https://ebookppsunp.files.wordpress.com/2016/06/alex_moore_the_good_teacher__dominant_discourses_in_teaching_and_teacher_education__2004.pdf
21. Rabi, B. (2020). *Apprenticeship and Work-Based Learning in Israel*. Background Report for Israel Project: Aiming High – Review of Apprenticeship.